

Trossen los, nog meer naar het noorden toe.

De noordelijke siërra, het Andes-gebergte.

Traditionele gemeenschappen heetten ons hartelijk welkom.

Hun projecten getuigden van moed. Ze toonden hun identiteit en maakten (gezonde) reclame voor hun manier van leven.

We maakten kennis met Manuel, de dorpsleider, die ons ontving in het centrum van de Karanki-stam. Gelegen aan de voet van de vulkaan Imbabura. Hij ging met ons op pad door het woud en legde uit hoe harmonieus de bewoners met de natuur omgingen.

Ze hadden geen aparte territoriumafbakening. Het land was gemeenschappelijk en de opbrengsten werden geruild.

Planten waarvan parfums werden gemaakt, die mensen gebruikten in hun dagelijkse leven, planten waaruit medicinale thee werden getrokken. Fenomenaal, dat verdiende strepen!

Enkele voorbeelden: de achterkant van een bepaald blad, wit, zacht en stevig, werd gebruikt als toiletpapier; vlijmscherp pampagras diende om de navelstreng door te snijden; het blad van de Granadilla verhielp hoofdpijn of koorts; de pel van de steel van de Mariaplant was perfect te gebruiken als verband; de Kalawalla loste prostaatproblemen op en het sap van de harige plant, die daar gewoonlijk naast groeide, beschermde de maag; de Rode Sylvester werd uitgesmeerd bij spier- en gewrichtspijnen et cetera. Alles wat nodig was om te leven, was voorhanden in de natuur. Verbluffend. We konden nog veel van hen leren. Manuel leidde ons ook naar de sacrale plaatsen rond het gemeenschapshuis. Rechtopstaande stenen verbeeldten het leven en het universum. Levende materie draaide van links naar rechts: de planeten, de sterren, de schelpen, de lianen en zelfs ons bloed. Het ondergrondse leven bleef contact houden met de levenden. Er zat waarheid in wat hij ons vertelde. *Indigènes* waren de kinderen van de aarde. Ze hadden de oeroude geschiedenis van de aarde in hun cellen, de wijsheid van de hele natuur in hun bloedsomloop en de spiritualiteit die uitdrukking gaf aan datgene wat niet begrepen kon worden.

In de avond bood de *curandero*, de sjamaan van het dorp ons een spirituele reiniging aan. Geen commerciële toestand.

De Inca's geloofden in de kracht van de kosmos en gebruikten rituelen om het slechte af te weren. Een diepgaande ervaring voor ons. Er was meer tussen hemel en aarde.

Hum, nog vóór de ceremonie begon, tuimelde ik, op een haar na, in de diepe kuil waar de zuivering zou plaatsvinden. De geesten vingen me op. Oef. De *curandero*, bijgestaan door zijn dochter die de 'taak' later zou overnemen, had verschillende attributen bij zich. Bladstengels, twee houten messen, een houten speer, twee eieren. En kleine flesjes lotion/alcohol.

Hij spuwde slokjes alcohol op die voorwerpen, streek ermee langs mijn lijf, terwijl hij ook alcohol op mij spuwde en gebeden prevelde. Negatieve invloeden verdwenen. Daarna gooide hij de voorwerpen opzij. Alles gebeurde in totale stilte.

Als herboren wipte ik als een hinde uit de kuil. Terwijl ik toekeek hoe mijn schattebout het ervan af bracht om afgeranseld te worden, en dat duurde een klein uur, had ik het niet koud. Bij een temperatuur van vijf graden Celsius en karig gekleed in een T-shirt en een pantalon. Zo'n kouwelijke als ik. Mysterieus. Manuel, die tijdens de ceremonie buiten de kuil stond om te vertalen indien nodig, beweerde dat dit door de kracht van de sjamaan kwam. Nog iets, subiet na de reiniging moesten we gaan slapen. En inderdaad, we sliepen direct in, als roosjes.

Na twee dagen gelogeerd te hebben bij de Karanki, gingen we verder. In Peguche ontmoetten we andere stammen, andere gebruiken. We werden uitgenodigd in het huis van een muzikale inheemse familie. De dochter, die in Japan woonde, was internationaal bekend. De vrouw des huizes, zelf ook een gekende musicienne, toonde ons voor hoe de panfluit gemaakt werd. Het symbolische instrument van de Andes. Nou, niet simpel. Het was de truc om de juiste bamboesoort te vinden. Met behulp van haar muzikale gehoor testte ze de soorten uit die de juiste tonen voortbrachten. De muziek klonk prachtig en weemoedig. Gaaf.

In een andere woning smulden we van het traditionele buffet: quinoa, bonen, maïs, inheems fruit, zelfgebakken brood. Njam. De eigenaar was een oudere revolutionair, die erin geslaagd was om in 1972 hervormingen door te voeren voor de gemeenschap. Ze kregen meer zeggenschap en mochten opnieuw hun haren lang laten groeien.

Hora ruit, ruit hora (de tijd snelt). We keerden terug naar Quito voor een binnenvlucht naar Coca en verruilden de siërra voor de tropische wouden van de Oriente, het Amazonewoud. Eerst een lange vaartocht over de Napo, de langste bijrivier van de machtige Amazone. Jeminee! Wat een ervaring. Een gigantisch brede watermassa, gevaarlijke stromingen, een immense jungle aan de oevers waar inheemse hutjes zich verscholen. We gingen door het lint.

Deksels... wat zag mijn lodderig oog plots? Een gasvlam!

Er waren raffinaderijen in en langs het woud, met alle gevolgen van dien. Pijpen onder de rivier en doorheen de brousse tot over de bergen tot aan de kust. Wegen voor de trucks.

Zwaar geladen schepen op de rivier. Fabrieken. De inheemse bevolking protesteerde, maar de bedrijven zetten hun zin door. *Shame*.

Momenteel hadden de mensen een andere manier gevonden om hun stem te laten horen. Ze hadden ecocentra gebouwd waar toeristen terecht konden

en ze boden ecoprogramma's aan. Sensibilisering. Alles kwam ten goede aan de inheemsen.

Historische nota: in 1972 en in 1992 loosde Texaco zestig miljard vergiftigd water in dit deel van het Amazonewoud. De rechtszaak was nog aanhangig.

In de Oriente was het tropisch heet en vochtig. Het had reeds drie dagen geregend en het water van de rivier stond hoog en bruiste in alle hevigheid. We zouden vier dagen verblijven bij de Quichwa-stam, die diep in de jungle woonde. Een geweldig vooruitzicht.

Na uren varen kwam het ecocentrum in zicht. Overstappen van de boot naar het grasveld, een eitje. De inwoners van het Amazonewoud leken in niets op de inheemsen van de sierra. Ze hadden een andere evolutie doorgemaakt. Sergio, onze Quichwa-gids, stond te trappelen van ongeduld. Hij was apetrots op de projecten van zijn volk. Terecht. Er was een school, een dispensarium, een materniteit, een sportveld. Picobello georganiseerd. In het centrum vergaderde de vrouwengemeenschap van de stam. Om af te spreken wanneer het gras eraf moest, wanneer er moest gekapt worden, welke voorwerpen of producten mochten geruimd worden. Geen papieren geld hier. We zagen vrouwen voorzichtig de was doen in de rivier. Geen baders, tuurlijk niet. Anaconda's, piranha's en de *candiru* hielden van dit water en de temperatuur. De *candiru* is een piepkleine meerval die, als het maar even kon, in elke lichaamsholte kruipt. Brr. Als dat gebeurde, was je de pineut. Voorzichtigheid geboden dus.

Excursies door het woud sloegen ons met verstomming.

Erover lezen, was één ding. Waarlijk zien, voelen en ruiken, een ander ding. Eeuwenoude lianen, bladeren, takken sloegen in ons gezicht, terwijl we balanceerden op het jungle pad. Een komisch aanzien leverde de wandelende palmboom. Vraag me niet hoe dat in zijn werk ging, ook Sergio erkende dit als een mysterie. De boom bestond uit verschillende stammen, die als het ware een hut vormden. Tijdens de nacht verplaatsten die zich. Hihi. We klommen via een ingenieuze constructie in de top van de hoogste boom en overzagen de brousse. Rode ara's krasten en vlogen over en weer.

Excursies in een prauw langs bijrivieren van de Napo lieten ons verdwijnen in een ander tijdsgewricht. Het zachte peddelen van Sergio. Voor de rest doodstil. De lucht ademde. Groteske bomen met slordige luchtwortels. Aapjes keken benieuwd toe. Helblauwe *morpho-vlinders* fladderden over het water. Vleugels dicht en ze gingen op in het landschap.

Megagrote mieren- en termietennesten hingen tussen takken. Niet op/in de grond want soms overstroomden de rivieren.

Bukken schat! Een dunne laaghangende boomstam had ons haast de keel overgesneden. Onderaan zaten rare wratjes... geen wratjes, maar piepkleine vleermuisjes!